Geç Cevapta Zamanaşımı Def'i

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 4. Hukuk Dairesi	18.02.2026	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2024/10558	2026/1752	KTK 109, HMK 141, HMK 127, HMK 124, HMK 370/2, HMK geç. 3, TCK 66

ÖZET

Trafik kazası tazminat davasında taraf değişikliğiyle davaya dahil edilen sigortacı, iki haftalık cevap süresinden sonra zamanaşımı def'inde bulundu. Daire, açık muvafakat olmadıkça bu def'in dikkate alınamayacağını belirterek kendi bozmasını kaldırdı, hükmü düzelterek onadı.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/gec-cevap-dilekcesinde-zamanasimi-defi-trafik-kazasi-2026-1752/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

4. Hukuk Dairesi 2024/10558 E. , 2026/1752 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Ticaret Mahkemesi

SAYISI : 2019/467 E., 2020/164 K.

Kararın düzeltilmesi davacı vekili tarafından istenilmekle; kesinlik, süre, karar düzeltme şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda; karar düzeltme dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hakimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin kullandığı motorsiklet ile sürücüsü ... olan aracın 20.08.2005 tarihinde trafik kazasına karıştıklarını, kazada müvekkilinin yaralandığını, kazadan dolayı araç sahibi ve araç sürücüsü hakkında Antalya 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2006/311 Esas sayılı dosyası ile dava açılmış bulunduğunu, aracın ZMSS sigortası olmadığından zararın davalı ... Hesabından tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; zamanaşımı itirazında bulunarak davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

III. MAHKEME KARARI

Mahkemenin 16.06.2014 tarih ve 2012/372 Esas, 2014/361 Karar sayılı kararıyla; davanın kabulüne; 41.500,00 TL tazminatın olay tarihi olan 20.08.2005 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan alınarak davacıya ödenmesine karar verilmiştir.

IV. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. İlk Bozma Kararı

1. Mahkemenin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Yargıtay (Kapatılan) 17. HD 23.05.2017 tarihli ve 2014/22418 Esas, 2017/5789 Karar sayılı kararı ile; "Mahkemece, kazaya karışan ve dava dışı sürücü ... tarafından kullanılan (... plakalı) aracın zorunlu trafik sigortası bulunmadığından bahisle davalı ... sorumlu tutularak,davanın kabulüne karar verilmiş ise de; yargılama sırasında tensip zaptı ile sehven ... plakalı (başka bir araca ait) trafik tescil kaydı celbedilmiş, kazaya karışan ... plakalı aracın trafik kaydı getirtilmemiş ve bu aracın kaza tarihini kapsar şekilde ZMSS poliçesi bulunup bulunmadığı araştırılmamıştır.

Kaldı ki; kaza tutanağında 07... plakalı araç maliki olarak ... San ve Tic Şti gösterilmiş olup, davalı vekilinin temyiz dilekçesi ekinde sunduğu (plakası ... olarak belirtilen aracın) tramer kaydında da;sigortalı olarak ... San ve Tic Şti. gözükmektedir.

Bu durumda mahkemece, ... plakalı aracın kaza tarihini kapsar şekilde ZMSS poliçesi bulunup bulunmadığının tespiti, ZMSS poliçesi varsa düzenleyen sigorta şirketinin tesbit edilmesi, davalı vekili tarafından temyiz dilekçesi ekinde sunulan tramer kaydında belirtilen ... nolu poliçe örneğinin de dosyaya getirtilmesi ve sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken yazılı biçimde ve eksik inceleme ile hüküm tesisi doğru değildir.

2-Bozma ilamının kapsamına göre davalı vekilinin sair temyiz itirazlarının incelenmesine bu aşamada gerek görülmemiştir. " gerekçesiyle kararın bozulmasına karar verilmiştir.

B. Mahkemece İlk Bozmaya Uyularak Verilen Karar

Antalya 1. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2019/4 67... /164 sayılı kararı ile davanın kabulü ile 41.500,00 TL maddi tazminatın dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalının poliçe limiti ile sınırlı sorumlu olması kaydı ile davalı ...Ş'den alınarak davacıya verilmesine, karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

Mahkemenin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı ... vekilince temyiz isteminde bulunulması üzerine Dairenin 14.10.2021 tarih ve 2021/2200 Esas, 2021/6901 Karar sayılı ilâmı

ile; 1-Dava, trafik kazasından kaynaklanan cismani zarar nedeniyle maddi tazminat istemine ilişkindir.

Borçlar Kanunu'nun 41. maddesinde haksız fiil tanımlanmış, 60. maddesinde de haksız fiilden zarar görenin bundan kaynaklanan maddi ve manevi zararın tazmini istemi ile açacağı davaların bağlı olduğu zamanaşımı süreleri özel olarak düzenlenmiştir. BK'nın 60. maddesinde üç türlü zamanaşımı süresi öngörülmüş olup bunlar, zararın ve failin öğrenildiği tarihten itibaren 1 yıllık sübjektif ve nispi nitelikteki kısa zamanaşımı süresi, herhalde haksız fiil tarihinden itibaren 10 yıllık objektif ve mutlak nitelikte uzun zamanışımı süresi ile olağan üstü nitelikteki ceza zamanaşımı süresidir (doktrindeki bir esere atıf).

Buna karşılık, özel bir kanun hükmünün, özel olarak zamanaşımı süresi öngördüğü tehlike sorumluluklarında BK 60.md uygulanmaz. 2918 sayılı KTK'nın 109/I. maddesinde "Motorlu araç kazalarından doğan maddi zararların tazminine ilişkin talepler, zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten başlayarak 2 yıl ve her halde, kaza

gününden başlayarak 10 yıl içinde zamanaşımına uğrar" hükmüne, yine aynı kanunun 109/II. maddesinde ise, "dava, cezayı gerektiren bir fiilden doğar ve Ceza Kanunu bu fiil için daha uzun bir zamanaşımı süresi öngörmüş ise, bu süre maddi tazminat talepleri için de geçerlidir" hükmüne yer verilmiştir.

Aynı fiil bazen, hem sorumluluğu gerektiren hem de ceza kanunlarına göre cezayı gerektiren bir fiil olabilir. Bu fiile göre Ceza Kanununun daha uzun bir zamanaşımı süresi öngörüldüğü hallerde, tazminat davasının daha önce zamanaşımına uğraması tutarlı bir çözüm oluşturmaz. Zira cezalandırma, müeyyide ola tazminattan daha ağırdır. Bu sebeple, kanun koyucu uyum sağlamak amacıyla ceza davası için öngörülen zamanaşımı süresince tazminat davasının da devamını temin bakımından genel olarak BK 60/II (6098 sayılı TBK m. 72/I), özel olarak da KTK 109/II. maddesinde düzenleme yapmıştır.

Burada üzerinde durulması gereken, 2918 sayılı KTK'nın 109. maddesinin 2. fıkrasında belirtilen, ceza kanununda öngörülen daha uzun zamanaşımı süresinin, tazminat talebi ile açılacak davalar için de geçerli olabilmesinin, sadece fiilin Ceza Kanununa göre cezayı gerektiren bir fiil olmasının yeterli olması koşuluna bağlanmış bulunmasıdır. Söz konusu yasa hükmü, ceza zamanaşımının uygulanabilmesi için sadece fiilin cezayı gerektiren bir eylem olmasını yeterli görmekte; bunun dışında, eylemi gerçekleştiren fail hakkında soruşturma yapılmasını, ceza davası açılmış olması veya mahkumiyet kararıyla sonuçlanmış bir ceza davasının varlığı koşulu aranmamaktadır.Dahası, söz konusu hükümde, ceza zamanaşımının uygulanması bakımından sürücü ve diğer sorumlular (örneğin işleten veya ...) arasında bir ayrım da yapılmamış, böylece kuralın bunların tümü için geçerli olduğu, hepsi için aynı zamanaşımı süresinin uygulanacağı öngörülmüştür (HGK'nın 10.10.20 01... /19-652-705, HGK'nın 16.04.2008 gün, 2008/4-326-325, HGK'nın 05.06.20 15... /17-2198,2015/1495 ve HGK'nın 16.09.2015 gün, 2014/17-116, 2015/1771 sayılı kararları ile uzamış ceza zamanaşımı benimsenmiştir.

Somut olayda; kaza tarihi 27/08/2005 olup davacı taraf ... aleyhine 14/06/2012 tarihinde dava açmış, yargılamada HMK 124. maddesi uyarınca taraf değişikliği yapılarak dava ... Sigorta A.Ş.'ye

yönlendirilmiş olup dava dilekçesi 06/05/2019 tarihinde davalı ....'ye tebliğ edilmiş, davalı vekilince süresi içerisinde zamanaşımı def'inde bulunulmuştur. Mahkemece dava tarihi itibariyle zamanaşımı süresinin dolmadığı gerekçesiyle zamanaşımı itirazı reddedilmiştir. Davalıya HMK 124. maddesi uyarınca davanın yönlendirildiği tarih 06/05/2019 olup buna göre eylem için (TCK 89) kaza tarihinde yürürlükte bulunan 5237 sayılı TCK'nın 66/1-e maddesinde öngörülen 8 yıllık ceza zamanaşımı süresi dikkate alındığında davalıya husumet yöneltildiği tarihte zamanaşımı süresinin dolduğu gözetilerek davanın reddine karar verilmesi gerekirken işin esasına girilmesi doğru görülmemiş bozmayı gerektirmiştir.

2-Bozma neden ve şekline göre; davalı vekilinin sair temyiz itirazlarının şimdilik incelenmesine gerek görülmemiştir." gerekçesiyle kararın bozulmasına karar verilmiştir.

VI. KARAR DÜZELTME

A. Karar Düzeltme Sebepleri

Davacı vekili karar düzeltme dilekçesinde; ilk derece mahkemesi kararının gerekçelerine değinilmediği, yasal başvuru yolunun kararda gösterilmediği, zamanaşımını kesen tarihin dava tarihinden değil taraf değişikliği ile dava dilekçesinin tebliği tarihinden başlatılmasının hukuken mümkün olmadığı , hakkın ileri sürüldüğü tarih olan dava tarihinin zamanaşımını kesen süre olarak kabul edilmesi gerektiği davalı ... şirketinin cevap dilekçesinin süresinde olmaması nedeniyle zamanaşımı iddiasının dinlenilmesinin mümkün olmadığı, bu hususun yanlış değerlendirildiği, savunmanın genişletilmesine muvafakatlarının bulunmadığı, müteselsil borçlulardan birine karşı zamanaşımının kesilmesinin diğerleri için de aynı sonucu doğuracağını belirterek temyiz taleplerinin incelenmesini talep etmiştir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık; davalı ... tarafından Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası (ZMSS) Poliçesi ile teminat altına alınan aracın karıştığı trafik kazası sonucu maddi tazminat talebine ilişkindir.

1. Daire kararında yer alan açıklamalara göre, 6217 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununa eklenen “Geçici Madde 3” atfıyla uygulanmakta olan 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu’nun 440 ıncı maddesinde sayılan sebeplerden hiçbirisine uygun olmayan davacı vekilinin aşağıdaki bentlerin kapsamı dışında kalan karar düzeltme isteminin reddine karar vermek gerekmiştir.

2. Dava tarihi itibariyle yürürlükte bulunan 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda iddia ve savunmanın genişletilmesi veya değiştirilmesi başlıklı 141. maddesinde (1) (Değişik:22/7/2020-7251/15 md.) taraflar, cevaba cevap ve ikinci cevap dilekçeleri ile serbestçe iddia veya savunmalarını genişletebilir yahut değiştirebilirler. Savunmayı genişletme veya değiştirme yasağı ikinci cevap dilekçesinin verilmesi ile başlar. Ön inceleme aşamasında ise ancak karşı tarafın açık muvafakati ile savunma genişletilebilir ya da değiştirilebilir. Şayet davacı ön inceleme duruşmasına mazeretsiz olarak gelmezse davalı yine savunmasını serbestçe (davacının muvafakati aranmaksızın) değiştirebilir. Ön inceleme aşamasının tamamlanmasından sonra ise iddia veya

savunmanın genişletilmesi yahut değiştirilmesi yasaktır. Bu yasağın istisnaları yine maddenin son fıkrasında açıklanmış ve karşı tarafın açık muvafakati ya da ıslah suretiyle iddia ve savunmanın genişletilip değiştirilebileceği kabul edilmiştir.

Davaya yasal süresi içerisinde cevap vermemiş olan davalının süresinden sonra vereceği cevap dilekçesi ile zamanaşımı def'inde bulunabilmesi ancak davacının muvafakat etmesi ile mümkündür. Aksi halde savunmanın genişletilmesi itirazı ile karşılaşan zamanaşımı def'ine değer verilemez. 1086 sayılı HUMK'nın 202. maddesi uyarınca davacının açık ya da zımni muvafakati yeterli iken, 6100 sayılı HMK'nın yürürlüğünden sonra, tarafların açık muvafakati olmadığı sürece iddia ve savunma genişletilemeyeceğinden, davacının açık muvafakati olmadığı sürece zamanaşımı savunması dikkate alınamayacaktır.

Somut olay incelendiğinde; dava dilekçesi davalıya 06.05.2019 tarihinde tebliğ edilmiş, davalı taraf cevap dilekçesini 29.05.2019 tarihinde uyaptan göndermiş olup yasal 2 haftalık süre geçtikten sonra cevap dilekçesi gönderilmiştir. Davalı tarafın süresinde ve usulünce ileri sürülmüş zamanaşımı def'inin bulunmadığı anlaşılmakla davacının davanın zamanaşımı nedeniyle reddine karar verilmesi gerektiği yönündeki bozma kararının düzeltilmesine ilişkin talebinin kabulüne karar vermek gerekmiştir.

Buna göre ,temyizen incelenen Mahkeme kararının bozmaya uygun olması, kararda ve kararın gerekçesinde hukuk kurallarının somut olaya uygulanmasında bir isabetsizlik bulunmamaması, bozmaya uyulmakla karşı taraf yararına kazanılmış hak durumunu oluşturan yönlerin ise yeniden incelenmesine hukukça imkân bulunmadığı anlaşılmış ancak davacının yine aynı taleple aracın sürücü ve işletenine açmış olduğu Antalya 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 2006/3 11... /616 Karar sayılı ilamı ile de davanın kabulüne karar verildiği ve kararın kesinleştiği anlaşılmakla tahsilde tekerrür olmamak kaydıyla davanın kabulüne karara verilmesi gerekmekte olup ne var ki bu hatanın giderilmesi yeniden yargılama yapılmasını gerektirmediğinden, 6100 sayılı Kanun'un 370 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmü uyarınca kararının düzeltilerek onanması gerekmiştir.

VII. KARAR

1. Değerlendirme bölümünün (1) numaralı bendinde açıklanan nedenlerle davacılar vekilinin diğer karar düzeltme istemlerinin REDDİNE,

2. Değerlendirme bölümünün (2) numaralı bendinde açıklanan nedenlerle davacı vekilinin karar düzeltme isteğinin KABULÜ ile değerlendirme bölümünün (2) numaralı bendinde açıklanan nedenlerle Dairenin 14.10.2021 tarihli ve 2021/2200 Esas ve 2021/6901 Karar sayılı bozma kararının KALDIRILMASINA, mahkeme kararının hüküm fıkrasının "Davanın kabulü ile 41.500,00 TL maddi tazminatın dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalının poliçe limiti ile sınırlı sorumlu olması kaydı ile davalı ..'den alınarak davacıya verilmesine, (Antalya 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 2006/3 11... /616 Karar sayılı ilamı ile tahsilde tekerrür olmamak kaydıyla) şeklinde düzeltilerek hükmün bu haliyle DÜZELTİLEREK ONANMASINA,

Karar düzeltme peşin harcının istek halinde davacıya iadesine,

Dosyanın mahkemesine gönderilmesine,18.02.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.